

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ Й СЛОВ'ЯНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ**

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ЖАНРУ ОГЛЯДУ
В СПОРТИВНІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконав:

студент II курсу 261 групи
Спеціальності 061 Журналістика
Освітньо-професійної програми
Журналістика
Клименко Ельдар Михайлович

Керівник:

кандидат філологічних наук,
доцент, Юріна Юлія Миколаївна

Рецензент:

Сердюк Василь Григорович, директор ТОВ
«ТЕЛЕСАТВА». Телеканал KRATU

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Огляд як жанр аналітики	7
1.1. Історіографія питання	7
1.2. Поняття «огляд» у журналістичнознавстві	8
1.3. Жанрові характеристики огляду	10
РОЗДІЛ 2. Аналіз використання жанру огляду на сучасних медійних платформах	15
2.1. Огляд на «ПроФутбол Digital»	15
2.2. Аналітичні матеріали на «Football Hub».....	22
ВИСНОВКИ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Актуальність дослідження. Українське журналістикознавство з'ясовує природу інформаційного впливу на громадську думку, досліджує жанрову палітру журналістських матеріалів, вивчає трансформаційні медійні процеси.

Відійшли в минуле декларативність, інформаційний тиск на читача, безапеляційність суджень. Натомість українські медіа в умовах незалежності, свободи слова пропонують аудиторії долучатися до вільного обміну інформацією, думками.

Незаперечним є те, що найсуттєвішим здобутком незалежності можна вважати саме свободу слова, яку започаткували українські журналісти зі створення умов для вільного обміну інформацією. Нині накопичується практичний досвід роботи редакційних колективів щодо формування національного інформаційного простору.

Доволі помітною тенденцією сучасних українських медіа є посилення аналітичного контенту. Редакції друкованих періодичних видань, радіо, телебачення поступово переходять від простого інформування до аналітичної діяльності. Нині традиційні ЗМІ не можуть конкурувати із соціальними мережами й новими медіа (інтернет-виданнями) в оперативності інформування, потрібно шукати новий напрямок контенту для утримання цільової аудиторії. Це зумовлює те, що в системі журналістських жанрів аналітичні матеріали почали виходити на перший план, аналітика набуває популярності, стає дієвою. Саме таким жанром, який в останній час активно використовується журналістами, зокрема спортивними, є огляд.

Жанр огляду традиційно вважають одним із найпопулярніших й найуживаніших в аналітичних програмах на радіо та телебаченні. В

контексті спортивної журналістики про огляд та оглядачів говорять як про популярний формат і спеціалізацію.

До вивчення цього жанру у різні часи зверталися українські та зарубіжні дослідники: В. Здоровега, А. Москаленко, Г. Кривошея, Г. Вартанов, І. Михайлин, К. Серажим, О. Підлуцький та ін. На жаль, останнім часом відсутні нові розвідки з вітчизняної жанрології (навчальний посібник «Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво» побачив світ у 2010 році). Поодинокі статті не покривають прогалину в цій тематиці.

Актуальності набувають питання вивчення журналістських форматів з огляду на значні трансформації сфери мас-медіа. Від 2019 року сегмент інтернет-медіа в Україні (зокрема і соціальних мереж, мобільних застосунків, відеохостингів тощо) перевершив традиційні ЗМІ (телебачення) за популярністю. В редакціях нових медіа працюють як кваліфіковані журналісти, так і вчорашні блогери, новачки у сфері журналістики. Це впливає на якість продукту спеціалізованих ЗМІ, зокрема спортивних.

До того ж спостерігаємо трансформації традиційних журналістських жанрів, які в інтернет-середовищі набувають цікавих рис. Ці процеси позначилися і на такому класичному аналітичному жанрі, як огляд.

Відтак вивчення аналітичного контенту спортивних ютуб-каналів є важливим і актуальним для науки про соціальні комунікації, сучасної медійної практики в сфері нових медіа.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Роботу виконано в рамках науково-дослідної теми кафедри української й слов'янської філології та журналістики Херсонського державного університету «Актуальні проблеми сучасного мас-медійного простору» (ДРН 117 U 001732).

Мета роботи – проаналізувати аналітичний контент популярних українських ютюб-каналів спортивної тематики, визначити їх жанротворчий потенціал.

Досягнення мети здійснюється шляхом вирішення таких **завдань**:

- а) вивчити історію питання в науковій літературі;
- б) з'ясувати поняття «огляд»;
- в) визначити жанрові характеристики досліджуваного жанру;
- г) проаналізувати контент спортивних ютюб-каналів щодо використання традиційних жанрових форм (зокрема огляду),
- г) визначити тенденції розвитку аналітичних жанрів у нових медіа;
- д) зробити висновки відповідно до поставлених завдань.

Об'єктом нашого дослідження є аналітичний контент популярних українських ютюб-каналів у сфері спорту.

Предмет – жанрова специфіка огляду в нових медіа (ютюб-каналах).

Джерелами дослідження слугували: ютюб-канали «ПроФутбол Digital» <https://www.youtube.com/channel/UCLM-4fcdyy2CQK-xURLvdjQ> і «Football Hub» <https://www.youtube.com/c/FootballHubUA/>.

Методи дослідження. Під час роботи було використано методи аналізу, синтезу, історичний, порівняльний, аналогії, дедукції, індукції, контент-аналізу, історіографічний метод.

Наукову новизну вбачаємо передусім в тому, що джерельна база нашої роботи ще не була предметом вивчення. Аналіз відеоматеріалів українських футбольних ютюб-каналів дозволить зафіксувати сучасні формати аналітики, спрогнозувати подальші трансформації жанру огляду.

Практичне значення. Результати нашого дослідження можна використовувати здобувачам закладів вищої освіти для підготовки до практичних занять з курсів «Нові медіа», «Медіавиробництво: контент»,

«Медіавиробництво: продукт», а також для написання рефератів і курсових робіт.

Апробація результатів дослідження. Основні положення кваліфікаційної роботи викладено у статті «Огляд у спортивній журналістиці: специфіка дефініції», що розміщена в збірнику «Магістерські студії. Альманах». Вип. 21. Херсон. ХДУ, 2021.

Структура дослідження: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел (39 позицій).

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЯК ЖАНР АНАЛІТИКИ

1.1. Історія питання

Розгляду використання огляду в автомобільних виданнях присвячено статтю М. Варич «Огляд як популярний жанр журналістики у спеціалізованих автомобільних журналах» [3]. Авторка на основі вивчення контенту спеціалізованих часописів для автомобілістів «Байк» і «Motor News» спробувала накреслити тенденції подальшої трансформації огляду в друкованій пресі.

М. Кіляров у науковій розвідці «Гібридні жанри у спортивних друкованих виданнях» зосередив увагу на аналізі проміжних жанрових форм сучасних спортивних медіа [15]. Він дійшов висновку про те, що «присутність аналітичних роздумів створюють нову гібридну форму анонсу, яку сміливо можна зараховувати до аналітичного сегмента у жанровій класифікації журналістських текстів» [15].

Доволі цікавою в аспекті формування спортивних контентних форматів є монографія Ю. Сазонової «Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація» [32]. Дослідниця лише побіжно згадує жанри спортивних медіа, оскільки зосереджується на аналізі широкого історично тла, на якому вироста вітчизняна спортивна журналістика. Її монографія дає новий погляд на історію української спеціалізованої преси – спортивної періодики.

Поряд з іншими жанрами огляд вивчали у своїх працях журналістикознавці Р. Радчик, О. Підлуцький, К. Серажим, М. Подолян тощо. Ці дослідники також визначили основну особливість жанру: оглядач базує свої висновки не на одиничному факті чи окремій події, а

на сукупності фактів, подій, ситуацій, явищ, процесів, він узагальнює, підсумовує, ґрунтуючись на аналізі ретельно підібраного ним фактажу.

Жанр огляду досліджували також російські журналістикознавці. Г.Мельник та А. Тепляшина у праці «Основы творческой деятельности журналиста» визначають основне завдання огляду та його різновиди. Не оминув його й О. Тертичний у посібнику «Жанры периодической печати», в якому автор подав власне бачення трансформаційних процесів жанру огляду.

Підсумовуючи дослідження українських та зарубіжних учених, можемо стверджувати, що нині бракує нових розробок аналітичних форматів у журналістській жанрології. Те, що новинні, аналітичні, публіцистичні жанри зазнали значної трансформації під впливом інтернет-медіа, ні для кого не є секретом. На жаль, наукових статей, монографій із цього питання немає.

Особливо відчутною прогалиною в дослідженнях із української жанрології є тема видозміни традиційних журналістських жанрів у сфері нових медіа. Зараз активно використовується досвідченими медійниками і новачками відеохостинг YouTube. Він успішно конкурує з традиційним телебаченням, а подекуди значно випереджає його в спеціалізованій журналістиці, зокрема в спортивній. Відтак вивчення аналітичного контенту спортивних ютуб-каналів є важливим і актуальним для науки про соціальні комунікації, сучасної медійної практики в сфері нових медіа.

1.2. Поняття «огляд» у журналістикознавстві

Питання, де саме, в якій професійній сфері виник такий жанр, як огляд, є дискусійним. Російський журналістикознавець О. Тертичний у своїй праці «Жанры периодической печати» справедливо зазначав, що елементи огляду як форми матеріалу фіксують задовго до виникнення друкованої періодики. Властиві цьому формату методу відображення

дійсності помічені ще в філософських текстах Плутарха (I–II ст.), пізніше – в дидактичних оглядах китайця Ван-Ан-Хі (XI ст.), а також – в «Дослідах» Монтеня (XVI ст.) і в «Розділах» із книги *«Огляди Парижа» Луїса Себастьяна Мерсьє* (XVIII ст.). Саме його вважають основоположником журналістського огляду, оскільки перші кілька «Розділів» зі свого дванадцятитомного видання він спочатку опублікував у газеті [35, с. 142].

Зародження досліджуваного жанру на підросійських українських землях припадає на XVIII ст., а його становлення і розвиток – на 40-70-ті рр. XIX ст. Зразки огляду російський дослідник А. Бобков знайшов у часописах «Современник» і «Отечественные записки» [1, с. 23]. Надалі огляди з'являються вже на сторінках власне періодичних видань.

Історично авторами оглядів були освічені люди, інтелігенти, письменники, громадські діячі, які дописували в газети і журнали. Через публікації оглядів вони формулювали власне уявлення про роль і можливості періодики в житті суспільства, а також знайомили з цими уявленнями своїх читачів, сучасників.

Огляд широко використовували в тоталітарній радянській журналістиці. Він на той час виступав засобом партійного керівництва пресою та способом боротьби з так званою «буржуазною пресою». Огляд прирівнювали до передової статті центральної всесоюзної газети «Правда».

Розглядаючи історію жанру, О. Тертичний зазначає, що за радянських часів огляди були одними із найбільш важливих жанрів [35, с. 142]. Цю форму, як і інші, активно застосовували для впливу на інформаційну політику видань, на формування суспільної думки. Оглядачами могли бути лише люди, віддані комуністичній партії з чіткою ідеологічною позицією, адже журналістика виконувала в житті тоталітарного суспільства важливу роль, була інструментом партійного впливу і контролю.

Огляд такого зразка зник разом із комуністичною партійною системою. Сьогодні зі зміною соціально-економічних відносин і посиленням гострої конкурентної боротьби між друкованими та електронними медіа, аналітика стала розкутішою, вільною, емоційно зарядженою, впливовою. Особливо це стосується нових медіа.

1.3. Жанрові характеристики огляду

У науковій літературі, лексикографічних працях поняття «огляд» уживають із різною інтерпретацією.

У короткому словнику-довіднику «Мас-медіа у термінах і визначеннях» (2005) укладач Ю. Бондар наводить таке тлумачення: «стисле повідомлення про ряд явищ, об'єднаних загальною темою, місцем або часом; публікація в газеті, журналі, на радіо і телебаченні, де розглядається, оцінюється що-небудь» [18, с. 119]. Також виділяє поняття «оглядач»: «автор газетного, журнального та ін. огляду, а також особа, яка робить огляди на радіо і телебаченні» [18, с. 120].

Г. Кривошея в праці «Теорія і практика журналістики» (2007) визначає «огляд» як «жанр журналістики, який містить оцінки сукупності однорідних фактів з певної сфери життєдіяльності людей протягом певного часу з метою дати аудиторії об'єктивну і цілісну картину дійсності, своєрідну панораму життя, одну з його сфер. Автор публікації цього жанру спирається на вагому фактологічну основу, розробляє актуальну тему, ставить гострі проблеми суспільно-політичного характеру» [16, с. 86].

І. Михайлин у словнику-довіднику «Журналістика» (2013) подає словникову статтю «огляд»: «аналітичний жанр, метою якого є ознайомити читачів із перебігом подій за тривалий проміжок часу або низкою однорідних подій чи фактів за стислий хронологічний період. Жанр вимагає глибоких знань і вміння аналітично зіставляти факти, робити адекватні висновки. Огляд має широку внутрішньожанрову

типологію, найчастіше репрезентує політичні події міжнародного чи внутрішнього життя (політичний міжнародний і політичний внутрішній огляд). За характером тематики огляд може бути економічний, літературний, спортивний та ін.; за хронологією - тижневий, місячний, річний. Як жанрові різновиди розглядають огляд листів і огляд преси. Від назви жанру походить найменування рольової спеціалізації в журналістиці - оглядач» [10, с. 183].

К. Серажим у праці «Текстознавство» зазначає, що «огляд належить до публіцистики статейного типу. Це твір, заснований на розгортанні не подій, не образу, а думки. Головна особливість огляду в тому, що явища, події, факти тут оглядають та зіставляються й на цій основі визначаються загальні тенденції їхнього розвитку» [33, с. 317]. Міркуючи про предмет і мету огляду, авторка переконує, що коментування фактів і подій не є основним: «Для огляду важливим є ... виявлення тенденцій і закономірностей розвитку й створення на цій підставі об'єктивної картини суспільного життя в тій чи тій сфері життєдіяльності протягом певного періоду» [33, с. 318].

Дослідниця справедливо зауважує, що «оглядач, як і коментатор, дуже часто користується «вторинним» матеріалом, тобто вже відомими, а іноді й прокоментованими фактами. Зрештою можна говорити й про певні спільні ознаки огляду і творів інших жанрів. Наявністю хронологічних рамок огляд викликає ілюзію подібності з репортажем; аналізом узятих певних просторових і часових ситуацій нагадує кореспонденцію» [33, с. 318].

К. Серажим виокремлює традиційні і нові жанрові форми різновиду огляду. Так, *за змістом розрізняють*:

- *загальні* (розглядають найбільш загальні питання життєдіяльності країни за певний часовий проміжок);
- *тематичні* (увага зосереджується на окремих сторонах життя суспільства – політиці, освіті, економіці, техніці,

культури, спорті –також за певний час). Наприклад, політичний оглядач коментує політичні події, подає аналітику політичного життя (зазвичай це найдосвідченіші журналісти, які належать до журналістської еліти) [33, с. 318].

За формою огляди можуть бути різноманітними; це все залежить від того, як саме, під яким кутом зору розглядаються факти. Розрізняють:

- *інформаційні* (хронікальні, репортажні тощо);
- *аналітичні* (в них окремі частини можуть мати ознаки кореспонденції, статті, коментарю),;
- *художньо-публіцистичні*;
- *нарисові*;
- *фейлетонні огляди*.

К. Серажим зауважує, що при цьому дуже часто буває так, що в одному огляді, особливо якщо він поділяється на окремі частини зі своїми заголовками, поєднуються розділи, схожі за своїми ознаками на різні жанри [33, с. 319].

Дослідниця узагальнила *методику підготовки огляду* у друкованій пресі. На її думку, процес його написання починається не тоді, коли редакція дає певне завдання, а на етапі підготовчої роботи, під час якого попередньо і систематично збирається фактичний матеріал. Тому оглядач повинен уміти користуватися різними реферативними журналами, відбирати найсуттєвіше, найвагоміше.

Висновок огляду має бути завжди зрозумілим. Добираючи факти для огляду, необхідно уявляти собі, наскільки кожен із них характерний і показовий, наскільки пов'язаний із загальним. Однак завжди може виникнути запитання, чи немає фактів більш характерних. Тому оглядачеві важливо мати в запасі величезну кількість фактів, щоб оперувати ними із впевненістю в їхній показовості та доказовості.

Добором фактів, виділенням у них істотного, зведенням їх у сукупність завершується перша стадія роботи оглядача.

Другий етап – це встановлення зв'язків і взаємозалежностей між фактами. Вже у процесі добору фактів і зведення їх у сукупність стає зрозумілим їхнє місце в картині життя, їхні зовнішні та функціональні зв'язки. А зрозуміти зв'язки між фактами – означає знайти ту ідею, задля демонстрації якої і створюється огляд.

О. Підлущкий у колективній праці «Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво» не пропонує авторської дефініції жанру огляду, натомість доволі конкретно визначає його жанрову своєрідність: «Визначальна характеристика огляду – єдність наочного висвітлення суспільних подій і думки оглядача, що глибоко проникає у суть процесу, ситуації. Огляд аналізує деякі однорідні явища, які відбулися протягом певного проміжку часу: тижня, місяця, кварталу, року тощо. Головна мета огляду – з'ясування основних тенденцій розвитку явища, процесу, однак аж ніяк не просте інформування про їхнє існування. Огляд – підсумок розвитку подій у тій чи іншій сфері життя суспільства за певний період часу» [27, с. 151].

Журналістський матеріал, аби його було кваліфіковано як жанр огляду, має відповідати таким вимогам:

- предмет оглядач (автор огляду) обирає самостійно; це обов'язково має бути певна сукупність фактів, об'єднаних однією темою, або ж події, що сталися за певний часовий проміжок;
- важливим є аналітичний складник: факти, події слід розглядати у певному причинно-наслідковому зв'язку. Наскільки глибоко оглядач занурюється в проблематику, залежить від мети, завдань журналістського матеріалу;
- бажано оглядачу прогнозувати подальший розвиток подій, конфліктів, ситуацій; це сприятиме розв'язанню суспільних колізій і проблем;

- тематично огляди можуть охоплювати будь-які сфери життєдіяльності людей: політика, економіка, культура, освіта, спорт, шоу-бізнес тощо;
- оглядачі – журналісти експертного рівня, глибокої спеціалізації; це люди, які користуються авторитетом серед колег і аудиторії, повагою; вона мають власну думку, її висловлюють аргументовано;
- огляди повинні мати періодичність виходу (щодня, щотижня, щомісяця, щокварталу, щороку тощо);
- завдяки жанру огляду можна узагальнити, підсумувати певний період, певну тему;
- оцінка оглядача подій виражається через коментування фактів;
- оглядачі визначають сильні і слабкі позиції описуваних подій, фактів, явищ;
- завдяки огляду аудиторія медіа може отримати більш цілісну, повну картину того, що відбувається, може встановлювати зв'язки між подіями, фактами, проблемами;
- автор огляду показує тему в динаміці, що допомагає сприйняти її повно;
- мова журналістських матеріалів у жанрі огляду зазвичай має емоційні вкраплення, метафори, порівняння, що зумовлює гарне охоплення цільової аудиторії, для якої аналітику подають у більш легкому форматі;
- оглядач використовує основні методи аналітики: аналізу, синтезу, порівняння, аналогії, гіпотетичний.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЖАНРУ ОГЛЯДУ В СУЧАСНИХ МАС-МЕДІА

2.1. Огляд на «ПроФутбол Digital»

Ютуб-канал «ПроФутбол Digital» – один із популярних українських інтернет-ресурсів, автори якого сфокусовують увагу на аналітичному контенті спортивної (футбольної) тематики.

Вони себе позиціонують як «футбольно-аналітичне ток-шоу, у студії якого обговорюються найгостріші моменти матчів Чемпіонату України і Кубків УЄФА, новини футбольної індустрії, трансфери, реформи, прогнози, чутки» [30].

На сьогодні на канал підписалися 203 тис. користувачів, які є поціновувачами українського й європейського футболу.

Детальної інформації про *авторський колектив* немає. У рубриці «Про нас» зазначено, що *місце знаходження каналу – Україна, дата створення: 26 жовтня 2010 р., кількість переглядів: 78 893 428*. Також є покликання-запрошення приєднуватися до команди «ПроФутбол Digital» у Instagram та Facebook.

Щодо основної тематики каналу. Чіткої й сталої рубрикації немає, проте можна виділити такі *основні тематичні групи відео*:

- «Гол та емоції»;
- «Коментарі та пресконференції»;
- «Інтерв'ю»;
- «Сюжети»;
- «ПроФутбол Digital».

Рубрика «*Гол та емоції*» містить короткі (від 1 до 2 хв) відео найяскравіших моментів футбольних матчів, наприклад, епізоди

пропуску або забивання голів. Такі фрагменти розміщують із емоційним гаслом: *«ДОВБИК забиває зі ШТРАФНОГО! Зацініть другий гол Дніпра-1 у матчі проти Колоса»* [8]. Для акцентного виділення змісту відео у написі використовують різне шрифтове виділення (наприклад, набір ключових слів прописними літерами). На нашу думку, це є вдалим прийомом, оскільки миттєво привертає увагу глядача.

Коротке відео голу містить велику концентрацію емоцій, має значну кількість переглядів (наприклад, 267 278 станом на 16.10.2021 р.). Розкриває суть голу й розширена інформація під відео: *«Майже з місця! Артем Довбик забиває зі штрафного у ворота Колосу. Елегантний гол нападника у матчі 11-го туру УПЛ. Команда Йовічевича знову забиває і робить рахунок 2:0»* [8]. У таких текстах автори використовують фактаж із емоційною лексикою, що є характерним для спортивної журналістики.

Прикметно, що під такими відео користувачі залишають чимало коментарів, ставлять вподобайки і дизлайки. Такий зворотній зв'язок також характерна ознака інтернет-ресурсів.

Те, що рубрикація ютуб-каналу «ПроФутбол Digital» не є сталою, засвідчують покликання під аналізованим відео на інші матеріали. Так, рубрика *«Інтерв'ю»* існує у варіантах *«Ексклюзивне інтерв'ю»*, *«Відверте інтерв'ю ...»*, *«Велике інтерв'ю з ...»*, *«Інтерв'ю ...»*.

Також автори контенту ютуб-каналу «ПроФутбол Digital» активно використовують *хештеги* під відео (наприклад, #Дніпро #Довбик #Голи), що також відповідає правилам поширення інформації в глобальній мережі інтернет.

У рубриці *«Коментарі та пресконференції»* розміщують змонтовані відео за результатами післяматчевих футбольних пресконференцій. Обирають найцікавіші й найгостріші питання журналістів і відповіді гостя (зазвичай тренера).

Наприклад, відео «*Перший гол - з ОФФСАЙДУ*» висвітлює погляд головного тренера «Шахтаря» Дзербі на поразку його підопічних. Заголовок відео є розлогим, інформативним, проте повідомляє про найяскравіший момент матчу: «*Перший гол - з ОФФСАЙДУ*» [25].

Натомість лід (текст, що розміщують під відео) містить ключові питання пресконференції, що заохочує до перегляду цього відео: «*Дзербі коментує розгромну поразку Шахтаря від Реала із рахунком 0:5. Із плей-офф Ліги чемпіонів можна попрощатися? Головний тренер Шахтаря відповів на запитання про кадрові рішення. Чому в центрі поля не було Степаненка? Наскільки на результат вплинула відсутність Матвієнка? Про ці та інші теми дивіться у післяматчевій прес-конференції*» [25].

Відео в цій рубриці характеризуються меншою кількістю переглядів (зазначений сюжет має 7 125 переглядів станом на 20 жовтня 2021 р.), проте коментарів із емоційною оцінкою тренера і гри футболістів доволі багато.

Рубрика «*Інтерв'ю*» є доволі популярною. Тут розміщують авторські записи розмов журналістів з відомими футболістами, тренерами на актуальні теми.

Наприклад, інтерв'ю Олексія Корицького з гравцем Сергієм Рибалкою від 17.10.2021 р. всього за два дні переглянули 25 903 разів. Заголовок матеріалу доволі розлогий, із набраними прописними літерами ключовими словами, що характерно для ютуб-каналу «ПроФутбол Digital»: «*РИБАЛКА - мозок Динамо РЕБРОВА, 2 роки БЕЗ футболу, матчі за ШАХТАР, СКАНДАЛЬНИЙ пенальті на Гармаші*» [31].

Для професійної журналістики така стилістика назв матеріалів не є прийнятною, оскільки переобтяжений зайвими словами заголовок більше відштовхує аудиторію, аніж приваблює.

До того ж набрані прописними буквами назви погано працюють на сприйняття інформації глядачем і читачем. Проте тут, на нашу думку,

вступають у силу правила інтернет-середовища, де пошук контенту здійснюється за ключовими словами.

Хочеться відзначити доволі непогану кваліфікацію інтерв'юера, *непрофесійного журналіста Олексія Корицького*. Він вільно володіє українською, молодий, спортивної статури, має привабливу зовнішність, усміхнений, енергійний. Його подача матеріалу сприймається позитивно.

Також помічено, що інтерв'ю на каналі «ПроФутбол Digital» переважно мають аналітичний складник. *Журналіст Олексій Корицький* не просто ставить запитання.

Переглядаючи розмову з гостем, пересвідчуєшся, що інтерв'юер володіє темою, обізнаний, проводить паралелі, визначає проблемні моменти футболу, висловлює власні аргументи, судження. Це говорить про його високу кваліфікацію й спеціалізацію, засвідчує його відповідність сфері спортивної журналістики.

Трапляється, що самого інтерв'юера немає в кадрі. Наприклад, в інтерв'ю «*ОСТАП МАРКЕВИЧ - робота з батьком? / Призначення Петракова / Відносини Маріуполя та Шахтаря*» [24] автор лишається поза камерою. Також немає вказівки, хто це.

У ліді, розміщеному під відео, йдеться про зміст інтерв'ю: «*Остан Маркевич про чутки щодо роботи у збірній України. Призначення Олександра Петракова на пост в.о. головного тренера збірної. Прогрес Артема Бондаренка. Молодь Маріуполя. Та відносини Маріуполя та Шахтаря в ексклюзивному інтерв'ю Профутбол Digital*» [24].

На жаль, у короткому тексті помічено орфографічні, стилістичні, граматичні помилки. Складається враження про не зовсім професійну роботу автора матеріалу.

Рубрика «*Сюжети*» уміщує «ексклюзивні та актуальні» матеріали «про головні події українського футболу». За нашими спостереженнями, контент цієї рубрики є непостійним в жанровому відношення.

Наприклад, тут є інтерв'ю: «*ЕКСКЛЮЗИВ! Павелко про Шевченка, характер і контракт Петракова, шашлики на стадіоні "Україна"*» [9]. Автор перебуває за кадром. Розмова відбувалася на тренувальному майданчику. Журналіст розпитав тренера Андрія Павелка про нагальні проблемні питання. Чому цей матеріал не розміщено в рубриці «Інтерв'ю» - питання, на яке немає відповіді.

Відео «*НОВИЙ ТАЛАНТ ДИНАМО. Самба ДІАЛЛО / Інтерес Ман Сіті, дубль Баварії, схожість із Мане*» [22] дійсно підпадає під визначення журналістського новинного сюжету, щоправда зйомка і монтаж доволі аматорські. Тут у кадрі з'являється непрофесійний журналіст Роман Куплевацький. Подібно до Олексія Корицького, він молодий, спортивний, україномовний, енергійний.

Його непрофесійність видає навіть текстівка (лід) під сюжетом: «*Знайомтеся – це 18-річний сенегалець Самба Діалло. В середу він забив два м'ячі у ворота Баварії в юнацькій Лізі Уєфа. Ми стежили за Діалло одразу після його приїзду в Київ – коли вперше почули – це може бути як Садіо Мане для київського Динамо. Його порівнюють із суперзіркою Ліверпуля із делькікох причин, які ми вам покажемо*» [22]. Трапляється алогічність висловлювань, граматичні помилки.

Щодо сюжету, то аналізоване відео, як ми вже зазначали, дійсно підпадає під цю рубрику. На початку – затравка, автор анонсує, зацікавлює глядача героєм, говорить про нову футбольну зірку. Далі нарізка відео, відзнята журналістом. Короткі діалоги. Пряма мова Самбо Діалло. Кадри з перехопленнями синегальця. Огляд соціальних мереж, думки інших футбольних агентів, тренерів щодо гри Самбо. Коментар самого журналіста після його зарахування до збірної «Динамо», пряма мова старшого тренера Ігоря Костюка. Відео коронних ударів футболіста. Плюси і мінуси гри Самбо Діалло. Проблеми зі знанням мови, налагодження вербальної комунікації з тренерами, колегами-футболістами.

Те, що сюжет дійсно зацікавлює аудиторію, свідчить кількість переглядів: за 2,5 тижня переглянули відео 50 103 разів, поставили 1,1 тис. вподобайок, 16 дизлайків.

Сюжет *«Постраждали про бійку на Олімпійському / Чому поліція нікого не затримала? / Ультрас знову мовчать»* [28] присвячено проблемі агресивної поведінки футбольних уболівальників на матчах. Автора (журналіста) показують зі спини, прізвище та ім'я не називають. Натомість герой сюжету – чоловік на ім'я Андрій, який постраждав у бійці, розповідає свою історію. Тут маємо класичне для сучасного телебачення подання новини через історію конкретної людини.

Пряма мова героя супроводжується кадрами з матчу. На екрані з'являється журналіст. Його ми бачимо і можемо назвати, оскільки це випускник бакалаврської програми із журналістики Херсонського державного університету *Олексій Серов*. Він анонсує коментар ще одного потерпілого Стаса (його пряма мова подана телефоном).

Далі знову говорить перший постраждалий Андрій. Його мова супроводжується відеокдрами бійки. Наприкінці сюжету знову з'являється журналіст Олексій Серов (його тут уже ідентифікують). Він підсумовує і говорить про відкриття кримінального впровадження, про журналістські запити в різні інстанції й обіцяє продовжити слідкувати за цією темою.

Загалом враження від сюжету позитивне, відчувається струнка логіка викладу подій, є елементи журналістського розслідування. Мовлення журналіста Олексія Серова відповідає літературним нормам, монтаж і картинка якісні.

Рубрика *«Профутбол Digital»* уміщує новинний контент, ексклюзив, аналітику футбольних матчів журналістами ютуб-каналу та експертами. Виходячи із цього, робимо висновок про неоднорідність у жанровому відношенні матеріалів у названій рубриці.

Відео «*ШАХТАР 0-5 РЕАЛ, ІНТЕР 3-1 ШЕРИФ. Кому в плей-офф Ліги чемпіонів? / Аналіз та коментарі*» [39] є цікавим за змістом і композиційним оформленням. Первісно це був прямий ефір з аналізом від двох футбольних оглядачів каналу – журналіста *Макса Опанасюка* й експерта *Володимира Звєрова*.

У кадрі бачимо емоційну бесіду двох чоловіків, які вболівають за футбол, глибоко знають тему. Вони сидять на кріслах, що розташовані під кутом 35% (це загалом відповідає журналістським вимогам до ведення діалогу), столу між ними немає. Макс Опанасюк тримає на колінах ноутбук, він є модератором ефіру.

Експерт Володимир Звєров більше коментує, відповідає на питання журналіста, який, у свою чергу, також активно включений у бесіду. *Стилістика ефіру є доволі вільною*. Оглядачі говорять українською, проте чимало лексем є емоційно зарядженими; мовлення метафоричне, що характерно для спортивної журналістики.

Глядач далі бачить включення журналіста Олексія Серова зі стадіону, його розмову з *Ромою Котляром*, футбольним експертом. Після до Олексія підходять звичайні люди, молоді вболівальники, які теж захотіли *висловитися на камеру*.

Свобода ютуб-каналу і прямої трансляції дозволяє показувати українських вболівальників «без купюр», навіть не зовсім тверезих. Це викликає позитивну реакцію у глядачів «Профутбол Digital», про що засвідчують *коментарі в чаті* в правій стороні екрану «*Запис найкращого в чаті*».

Далі знову перед екраном журналіст і експерт. Макс Опанасюк анонсує закриття *передматчового голосування* (хто переможе). Це теж гарний інтерактив з аудиторією ютуб-каналу, прийом активного залучення до творення контенту звичайних людей. Це приваблює підписників.

Детальний розклад матчу журналістом і експертом, паралельні коментарі відвідувачі каналу, – все це створює гарне враження співпереживання і співучасті. Включення пресконференції тренера «Реалу». Знову обговорення в студії. Пресконференція іншого тренера – команди «Шахтар». Підсумок у студії від журналіста Макса Опанасюка й експерта Володимира Зверова. Грунтовного підсумку ефіру немає. «Плачемо», - сказав М. Опанасюк.

2.2. Аналітичні матеріали на «Football Hub»

«Football Hub» у розділі «Про канал» подає мінімальну інформацію. Фактично маємо слоган творців цього продукту: «FootballHub - твій зв'язок з футболом» [29].

Цей ютуб-канал створено 2 лютого 2017 р., статистика подає 128 182 141 перегляд. У них є сайт, покликання розміщено: <https://footballhub.com.ua>.

Місце розміщення: Україна, прохання долучатися до спільноти «Football Hub» у TikTok, Facebook, Instagram, Twitter, Telegram (є також активні покликання).

Ютуб-канал «Football Hub» (2017 р.) засновано пізніше за «Профутбол Digital» (2010 р.), він має вдвічі більшу кількість підписників (510 тис. користувачів проти 203 тис. користувачів на «Профутбол Digital»). Охоплення його ширше. На нашу думку, це пов'язано також із присутністю каналу в усіх соціальних мережах і застосунках.

Рубрикація каналу присутня, проте так само, як і на «Профутбол Digital», вона *не є сталою*. З'явився новий продукт, нова ніша, - виникає нова тематична рубрика. До речі, автори каналу називають рубрики програмами.

Основні тематичні групи відео ютуб-каналу «Football Hub»:

- «Фантазіста»;

- «OLDSCHOOL»;
- «Скорофутбол»;
- «Актуально»;
- «Огляди матчів»;
- «Трансляції»;
- «Циганков лайв»;
- «Футбол на вікенд»;
- «Інтерв'ю»;
- «Своїми очима».

Рубрика *«Фантазіста»* присвячена розбору найцікавіших матчів УПЛ, а також аналізу дій основних футбольних гравців під час гри.

Відео *«Луческу і Супряга – ЩО ЦЕ БУЛО? Шахтар знищує Зорю. Довбик – найкращий в УПЛ/ФАНТАЗІСТА»* [17] однозначно належить до аналітичних форматів. Структурно і змістовно воно подібне до відео каналу «Профутбол Digital» однойменної рубрики. Початково це прямий ефір, який потім викладається на ютуб-каналі в записі. Під час прямої трансляції з правої частини екрану глядач бачить активне обговорення теми («Запис найкращого в чаті»).

На початку відео глядачі бачать імпровізовану студію з двома ведучими – *Олександром Золотогорським* та *Олександром Новаком*. Вони сидять за сірим столом, перед ними ноутбук, роздруковані аркуші, телефони, чашка із наліпкою реклами.

До речі, на аналізованих ютуб-каналах активно рекламуються Parimatch – букмейкерська контора, організатор азартних ігор, що спеціалізується на ставках, зокрема на результати футбольних матчів.

Обидва україномовні, молоді, одягнуті у звичайний одяг (один із них у футболці з логотипом «Фантазіста»). Стилістика ефіру так само доволі вільна.

Під заголовком відео подають лід, в якому йдеться про основні теми ефіру: *«Чи гратиме Супряга в Динамо? Обговорюємо, що сталося між Луческу і форвардом Динамо. Що сталося із Зорею в матчі з Шахтарем? Це ФІАСКО! Чи є кращий форвард в чемпіонаті України за Довбика?»* [17]. Активно використовують хештеги (наприклад, #ФАНТАЗІСТА).

Відзначимо статичну роботу камери. Все виглядає доволі аматорськи, камера фронтальна, немає переключень, ракурсів, динаміки трансляції.

Змістовно аналізований ефір дуже подібний до класичного журналістського огляду. Ведучі обговорюють результати матчу «Шахтар» - «Зоря», наводять статистику голів, ударів, ключових моментів (на екран виводиться відповідна таблиця, карта передач).

У процесі бесіди на екран виводяться найактуальніші питання чату (глядачі активно коментують предмет розмови). Ведучі на них реагують, відповідають. Таким чином відбувається краще залучення аудиторії до ведення ефіру, той необхідний для сучасних медіа інтерактив. Це приваблює глядачів, сприяє зануренню в тему, створює зворотній зв'язок.

При чому ніхто нікого не перебиває: спливаюче вікно із питанням з чату всі бачать, ведучі спокійно висловлюють свої аргументи глядачу, який таким чином висловився. Прикметно, що зберігається граматики автора запитання (наприклад, глядач написав питання, в якому прізвище футболіста написано з маленької букви, що неправильно, є грубою помилкою).

У класичному журналістському ефірі аналітичної телевізійної програми таке важко уявити, оскільки редактори завжди ретельно слідкують за правильністю усного і писемного мовлення. В інтернет-медіа, зокрема на спеціалізованих спортивних ютуб-каналах це дозволено, сприймається доволі спокійно. На нашу думку, все ж подібні

випадки знижують загальне враження від контенту. Це вкотре доводить, що нині працюють непрофесійні журналісти.

Ведучі обговорюють контракти гравців, їх сильні і слабкі сторони. Розмова ілюструється статистикою голів, фотографіям футболістів. Один із ведучих виводить на екран черговий коментар від глядача, який стає подальшим предметом бесіди. Такий ланцюжок простежується протягом усього ефіру. Можемо зробити висновок, що ведучі мають певну тему, вони її «ведуть», є логіка викладу фактів, їх аргументоване обговорення.

Завершують ефір узагальненням, ведучі показують турнірну таблицю, висловлюють прогнози подальших футбольних матчів, запрошують глядачів до щотижневого перегляду програми «Фантазіста».

Загалом змістовно тема, логіка обговорення фактажу, узагальнення, - все це відповідає класичному аналітичному огляду. Відзначимо експертність оглядачів, вони ґрунтовно володіють темою, спілкуються українською без помітних огріхів, спокійну аргументацію. У той же час трохи псує враження непрофесійна, статичну роботу камери.

Відзначимо також доволі високу статистику переглядів (за 2 дні ефір переглянули 30 тис. разів), що засвідчує популярність такого формату серед української аудиторії.

Рубрика «**OLDSCHOOL**» не має тематичного пояснення, що під нею розміщують, залишається лише здогадуватися. Вислів під рубрикою «*Незабутні спогади про неймовірні миттєвості в історії футболу*» [головна] є надто загальним.

Після перегляду відео цієї рубрики стає зрозумілим, що тут розміщує свій контент один із ведучих каналу Олександра Золотогорського. Наприклад, жанр відео «*Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ. Критика журналістів і питання до вболівальників. Велика ЛЕКЦІЯ.*

Частина третя» [2] визначити важко. На нашу думку, це сюжет-думка знакової постаті українського тренерського штабу Валерія Лобановського про еволюцію вітчизняного футболу.

На початку ефіру глядачі бачать ведучого і його нікнейм у Твіттері Zolotogorskiy, що є відсилкою на інші сторінки цього журналіста. Це нормально сприймається в інтернет-медіа, є ненав'язливою рекламою журналіста.

Назва відео *«Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ. Критика журналістів і питання до вболівальників. Велика ЛЕКЦІЯ. Частина третя»* [2] говорить про те, що це третя частина циклу про відомого українського тренера. Фактично журналіст на початку орієнтує глядача на тему сюжету. Власне аналітики, обговорення, гарячої дискусії, анонсованої ведучим, ми не побачили.

У ліді зазначено: *«Дуже критичні слова тренера на адресу журналістів, різкі висловлювання про уболівальників і бразильця Роналдо. Послухайте цей #OLDSCHOOL, пригадайте ті часи, і вам буде, що обговорити»* [2]. Мабуть, після перегляду архівного запису В. Лобановського 2000 р. глядачі мають у коментарях під цим відео можливість висловитися з приводу побаченого. 46 коментарів, які ми фіксуємо, не є справжнім обговоренням теми.

Фактично рубрика «OLDSCHOOL» містить змонтовані телевізійні виступи В. Лобановського, ретровідео, старі записи знакових матчів українського футболу різних років, які оздоблені початковим і фінальним коротким коментарем ведучого Олександра Золотогорського.

Рубрика *«СКОРОФУТБОЛ»* - це *«останні новини, інсайди, ексклюзиви, прогнози - все найгарячіше перед центральними матчами великого футболу»* [5]. Із визначення цієї рубрики стає зрозумілим, що контент, який тут розміщують, орієнтований на превентивні повідомлення, анонси і прогнози футбольних матчів.

Наприклад, матеріал «Шахтар – Реал. Ліга чемпіонів. СКОРОФУТБОЛ» [38] має лід, що орієнтує глядача на зміст відео: *«Матч третього туру групового етапу Ліги чемпіонів. НСК Олімпійський. Шахтар приймає Реал. Лунін у Києві. Де Дзербі проти Анчелотті. Педрінью і Фернандо проти Бензема. В історії протистоянь цих команд жодної нічиєї і по дві перемоги. Усі новини і розклади перед матчем дивіться у програмі #СКОРОФУТБОЛ»* [38].

Ведучі Олександр Новак та Олександр Мельниченко аналізують останні матчі команд, прогнозують їх гру, перемогу і поразку. Глядачі активно коментують у чаті «Запис найкращого в чаті». Журналісти час від час виводять на екран найцікавіші, на їхню думку, репліки аудиторії.

Кількість переглядів (майже 48 тис.) засвідчує, що передматчеві анонси, футбольні розклади є доволі популярними і цікавими для глядачів. В майже годинне відео вмонтовують короткі новини, анонси різних тренерів. Фіксуємо гарну аналітику, спокійну, ненав'язливу. Приємно, що це український медійний продукт, який має свою аудиторію і доволі гарні показники переглядів.

Рубрика *«Актуально»* не має визначення, тематичної відсилки від редакторів каналу. Тут розміщують різножанровий контент, що, на думку авторів відеоматеріалів, є найбільш цікавий і важливий для їхньої цільової аудиторії.

Відео *«Збірна УКРАЇНИ. Проміжні ПІДСУМКИ з Ігорем Цигаником»* [11] присвячено, як сказано в заголовку, обговоренню результатів проміжних виступів футболістів збірної України. Про це йдеться і в ліді: *«Збірна України виграла у Фінляндії на виїзді, але удома не змогла перемогти Боснію і Герцеговину. Яку оцінку дати виступу команди в жовтні? Чи Олександр Петраков зробив все, що міг? Підбиваємо підсумки з Ігорем Цигаником і Олександром Золотогорським»* [11].

На екрані бачимо двох журналістів, оглядачів Ігоря Циганика та Олександра Золотогорського. Останній представляє першого саме як експерта і більше дає висловитися саме йому. Цікаво спостерігати за бесідою, оскільки Ігор Циганик більш емоційний, а Олександр Золотогорський більш виважений. Їхнє обговорення із включенням реплік від коментаторів з чату створює гарну енергетику ефіру, із необхідною дозою емоцій, переживань, образних, метафоричних висловів.

Між собою журналісти спілкуються невимушено. Олександр урівноважує десь надто емоційного Ігоря, який постійно щось креслить на аркуші, періодично показує намальовані схеми. На нашу думку, це гарний дует ведучих. Про їх популярність засвідчують перегляди (46 тис.). Середня кількість ефірного часу – година.

Завершується програма узагальненням, прогнозами журналістів щодо подальшого розвитку подій. Це відповідає вимогам жанру огляду.

Тематика рубрики *«Огляд»* говорить сама за себе: тут розміщують переважно короткі (від 4 до 10 хв) огляди матчів.

Наприклад, відео *«Дніпро-1 – Колос. Короткий огляд»* [7] є коротким інформаційним оглядом найцікавіших моментів матчу. Про це йдеться в ліді: *«Шедеври від Данила Ігнатенка та Артема Довбика, стійка і зрештою НУЛЬ у графі удару у площину воріт від Колоса... Потужний вихід Дніпра з-під спроб високого пресингу ковалівців і як наслідок – впевнена перемога господарів. Усі топові моменти гри – у нашому короткому огляді»* [7]. Журналіст на початку з'являється в кадрі, анонсує, що зараз глядачі побачать цікавинки матчу. Далі – нарізка ефектних та емоційних відео, де топові фрагменти подано уповільнено.

Подібні короткі огляди мають велику кількість переглядів (43 тис.), дуже зручні для аудиторії, оскільки можна в гарній якості у зручний час переглянути найцікавіші моменти того чи того матчу.

Жанр наступного відео у цій рубриці «Зоря – Десна 2:0. Детальний огляд» [зоря] зазначено вже у заголовку. На початку оглядач Олександр Новак говорить, що глядачі зараз переглянуть не лише найцікавіші кадри матчу, але і його детальний огляд. Хронометраж відео: 11 хв, кількість переглядів: 8 310. Порівняно з іншими аналітичними програмами популярність оглядів незначна.

Фактично журналіст в репортажному стилі розповідає про перебіг матчу, глядачі бачать змонтоване відео найважливіших моментів. Є елементи аналітики, але вони незначні.

Припускаємо, що незначна кількість переглядів пов'язана з відсутністю інтерактиву в прямому ефірі. Можливо, також це зумовлено інтересом до певних футбольних команд.

Рубрика «*Трансляції*» вміщує «*все, що ми показуємо у прямому ефірі. Матчі, веб-конференції, включення з важливих подій*» [5].

Показовим є відео «*Динамо – Шахтар. ПОВНИЙ МАТЧ*» [дин]. Це класична трансляція футбольного матчу з коментарем журналіста Олександра Золотогорського. На початку журналіст анонсує, що зараз буде передматчева студія, а потім він прокоментує власне гру. Все відбувалося в прямому ефірі. Запис найкращого в чаті супроводжує відео, додає йому аудиторії і переглядів (447 тис.).

На початку журналіст робить аналіз команд, називає гравців, хто на якій позиції грає. Далі - прямі включення його колег із ютуб-каналу зі стадіону. Це дуже позитивний момент, оскільки передає атмосферу матчу, занурює глядачів у подію. Прикметно, що коментує побачене на стадіоні не один журналіст каналу, а двоє. Глядачі спостерігають діалог двох ведучих, вони обмінюються враженнями і прогнозами, висловлюють власні суб'єктивні судження. Такий суб'єктивізм гарно заходить аудиторії, глядачі активно коментують думки журналістів.

Далі змінюється пара ведучих-коментаторів, які перебувають на стадіоні. Це дає глядачам ширшу панораму події. Біля 20 хв тривала

передматчева дискусія. Власне прямий ефір матчу коментував Олександр Золотогорський (запис біля 2 год). Дуже позитивні враження глядачів від коментаторської роботи журналіста, можна почитати чимало схвальних відгуків у чаті.

Родзинкою каналу є популярний експерт, досвідчений футбольний оглядач Ігор Циганик. Він має власну рубрику «**ЦИГАНИК ЛАЙВ**», у якій розміщують «безліч інсайдів, цікавої інформації і футбольної аналітики від ведучого програми ПРОФУТБОЛ Ігоря Циганика» [5]. Його ефіри мають велику кількість переглядів (від 40 до 100 тис.), що засвідчує популярність ведучого.

Його авторська програма виходить щотижня щопонеділка. За жанром його відео підпадають під спортивний огляд. Відео «*Циганик LIVE. Малиновський і Караваєв. Жах України в Єврокубках. Шевченко: пропозиція з Туреччини*» [37] присвячено аналізу гри українських команд, перспектив футбольних клубів на весну.

Ігор Циганик має власну думку, іноді висловлює її доволі категорично, чим викликає дискусію в чаті. Чимало тверджень його є дуже суб'єктивні, але підкріплені аргументами (журналіст біля 20 років у спортивній журналістиці, має авторитет серед аудиторії).

Під час ефіру глядачі ставлять ведучому питання, він на них відповідає, активно коментує думки, висловлені в чаті.

Рубрика «**ФУТБОЛ НА ВІКЕНД**» присвячена анонсам найбільш важливих подій. Автор рубрики – журналіст Олександр Новак.

Відео «*Скандал у збірній України? Команда Петракова без лідерів! Хто виграє Лігу Націй?*» [34] є аналітичним оглядом перспектив української команди на чемпіонаті. Журналіст говорить про причини, реальний стан справ, робить припущення щодо виступів наших журналістів. Велика кількість переглядів (88 771) засвідчує значну зацікавленість у коментарях і прогнозах цього журналіста.

У рубриці «*Інтерв'ю*» вміщують діалоги з тренерами, топовими футболістами. Заголовки інтерв'ю супроводжують позначки «ексклюзив». Вони мають непогані рейтинги (62 тис. переглядів у середньому), хоча поступаються аналітичним програмами.

Автор інтерв'ю у відео «*ЙОВІЧЕВИЧ: Довбик гратиме в Європі? Прогрес Чуже, амбіції Русина та проблема молодих. ЕКСКЛЮЗИВ*» [14] Олександр Омельниченко зазначає, що це не перша розмова з тренером. Отже, можна зробити висновок, що редакція постійно тримає в полі зору лідерів футбольної сфери, організовує з ними інтерв'ю.

Спілкування відбувається на території спортивної бази «Дніпро-1» на відкритому повітрі. На екрані бачимо двох співрозмовників, які сидять на стільцях, поставлених під кутом 35 градусів, що відповідає журналістським вимогам до такого виду форматів. Доволі об'ємне за часом тематичне інтерв'ю (55 хв) має гарні рейтинги.

Не зовсім зрозумілим є наповнення рубрики «*Своїми очима*». Тут вміщують ті самі інтерв'ю, що й в однойменній тематичній рубриці. Проте є дійсно авторські матеріали. Наприклад, відео «*Новий ТОП-клуб України?! ЕКСКЛЮЗИВНО про новачків Дніпра-1. Хто допоможе Йовічевичу*» [23] є репортажем із місця події (м. Дніпра, футбольного клубу) з елементами огляду.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження ми дійшли таких висновків.

Особливо відчутною прогалиною в дослідженнях із української жанрології є тема видозміни традиційних журналістських жанрів у сфері нових медіа. Зараз активно використовується досвідченими медійниками і новачками відеохостинг YouTube. Він успішно конкурує з традиційним телебаченням, а подекуди значно випереджає його в спеціалізованій журналістиці, зокрема в спортивній.

Жанром, яким активніше почали послуговуватися українські журналісти, які працюють у текстових медіа (паперових і електронних періодичних виданнях), а також різноманітних інтернет-платформа, є огляд.

Цей жанр винайдено не журналістами. Його елементи фіксують задовго до виникнення періодичної преси (тексти Плутарха, дидактичні огляди китайця Ван-Ан-Хі (XI ст.), «Досліди» Монтеня (XVI ст.)). Основоположником журналістського огляду вважають *Луїса Себастьяна Мерсьє* (XVIII ст.), оскільки перші кілька «Розділів» зі свого дванадцятитомного видання *«Огляди Парижа»* він спочатку опублікував у газеті.

Огляд широко використовували в тоталітарній радянській журналістиці. Він на той час виступав засобом партійного керівництва пресою та способом боротьби з так званою «буржуазною пресою». Огляд прирівнювали до передової статті центральної всесоюзної газети «Правда».

Огляд такого зразка зник разом із комуністичною партійною системою. Сьогодні зі зміною соціально-економічних відносин і посиленням гострої конкурентної боротьби між друкованими та

електронними медіа, аналітика стала розкутішою, вільною, емоційно зарядженою, впливовою. Особливо це стосується нових медіа.

У науковій літературі, лексикографічних працях поняття «огляд» уживають із різною інтерпретацією. На нашу думку, найбільш повне визначення подав І. Михайлин у довіднику «Журналістика»: *«огляд – аналітичний жанр, метою якого є ознайомити читачів із перебігом подій за тривалий проміжок часу або низкою однорідних подій чи фактів за стислий хронологічний період»* [10, с. 183].

Узагальнюючи дослідження українських і зарубіжних журналістикознавців щодо природи жанру огляду, виокремлюємо такі *специфічні ознаки*:

- предмет автор огляду обирає самостійно; це обов'язково має бути певна сукупність фактів, об'єднаних однією темою, або ж події, що сталися за певний часовий проміжок;
- важливим є аналітичний складник: факти, події слід розглядати у певному причинно-наслідковому зв'язку. Наскільки глибоко оглядач занурюється в проблематику, залежить від мети, завдань журналістського матеріалу;
- бажано оглядачу прогнозувати подальший розвиток подій, конфліктів, ситуацій; це сприятиме розв'язанню суспільних колізій і проблем;
- тематично огляди можуть охоплювати будь-які сфери життєдіяльності людей: політика, економіка, культура, освіта, спорт, шоу-бізнес тощо;
- оглядачі – журналісти експертного рівня, глибокої спеціалізації; це люди, які користуються авторитетом серед колег і аудиторії, повагою; вона мають власну думку, її висловлюють аргументовано;

- огляди повинні мати періодичність виходу (щодня, щотижня, щомісяця, щокварталу, щороку тощо);
- завдяки жанру огляду можна узагальнити, підсумувати певний період, певну тему;
- оцінка оглядача подій виражається через коментування фактів;
- оглядачі визначають сильні і слабкі позиції описуваних подій, фактів, явищ;
- завдяки огляду аудиторія медіа може отримати більш цілісну, повну картину того, що відбувається, може встановлювати зв'язки між подіями, фактами, проблемами;
- автор огляду показує тему в динаміці, що допомагає сприйняти її повно;
- мова журналістських матеріалів у жанрі огляду зазвичай має емоційні вкраплення, метафори, порівняння, що зумовлює гарне охоплення цільової аудиторії, для якої аналітику подають у більш легкому форматі;
- оглядач використовує основні методи аналітики: аналізу, синтезу, порівняння, аналогії, гіпотетичний.

Ютуб-канал «ПроФутбол Digital» – один із популярних українських інтернет-ресурсів, автори якого сфокусовують увагу на аналітичному контенті спортивної (футбольної) тематики.

Вони себе позиціонують як *«футбольно-аналітичне ток-шоу, у студії якого обговорюються найгостріші моменти матчів Чемпіонату України і Кубків УЄФА, новини футбольної індустрії, трансфери, реформи, прогнози, чутки»* [30].

На сьогодні на канал підписалися 203 тис. користувачів, які є поціновувачами українського й європейського футболу.

Детальної інформації про *авторський колектив* немає. У рубриці «Про нас» зазначено, що *місце знаходження каналу – Україна, дата*

створення: 26 жовтня 2010 р., кількість переглядів: 78 893 428. Також є покликання-запрошення приєднуватися до команди «ПроФутбол Digital» у Instagram та Facebook.

Щодо основної тематики каналу. Чіткої й сталої рубрикації немає, проте можна виділити такі *основні тематичні групи відео*:

- «Гол та емоції»;
- «Коментарі та пресконференції»;
- «Інтерв'ю»;
- «Сюжети»;
- «ПроФутбол Digital».

Рубрика *«Гол та емоції»* містить короткі (від 1 до 2 хв) відео найяскравіших моментів футбольних матчів, наприклад, епізоди пропуску або забивання голів. Такі фрагменти розміщують із емоційним гаслом: *«ДОВБИК забиває зі ШТРАФНОГО! Зацініть другий гол Дніпра-1 у матчі проти Колоса»* [8]. Для акцентного виділення змісту відео у написі використовують різне шрифтове виділення (наприклад, набір ключових слів прописними літерами). На нашу думку, це є вдалим прийомом, оскільки миттєво привертає увагу глядача.

Коротке відео голу містить велику концентрацію емоцій, має значну кількість переглядів (наприклад, 267 278 станом на 16.10.2021 р.).

У таких текстах автори використовують фактаж із емоційною лексикою, що є характерним для спортивної журналістики.

Прикметно, що під такими відео користувачі залишають чимало коментарів, ставлять вподобайки і дизлайки. Такий зворотній зв'язок також характерна ознака інтернет-ресурсів.

Те, що рубрикація ютуб-каналу «ПроФутбол Digital» не є сталою, засвідчують покликання під аналізованим відео на інші матеріали. Так, рубрика *«Інтерв'ю»* існує у варіантах *«Ексклюзивне інтерв'ю»*, *«Відверте інтерв'ю ...»*, *«Велике інтерв'ю з ...»*, *«Інтерв'ю ...»*.

Також автори контенту ютуб-каналу «ПроФутбол Digital» активно використовують *хештеги* під відео (наприклад, #Дніпро #Довбик #Голи), що також відповідає правилам поширення інформації в глобальній мережі інтернет.

Рубрика «*Інтерв'ю*» є доволі популярною. Тут розміщують авторські записи розмов журналістів з відомими футболістами, тренерами на актуальні теми.

Наприклад, інтерв'ю Олексія Корицького з гравцем Сергієм Рибалкою від 17.10.2021 р. всього за два дні переглянули 25 903 разів. Заголовок матеріалу доволі розлогий, із набраними прописними літерами ключовими словами, що характерно для ютуб-каналу «ПроФутбол Digital»: «*РИБАЛКА - мозок Динамо РЕБРОВА, 2 роки БЕЗ футболу, матчі за ШАХТАР, СКАНДАЛЬНИЙ пенальті на Гармаші*» [31].

Для професійної журналістики така стилістика назв матеріалів не є прийнятною, оскільки переобтяжливий зайвими словами заголовок більше відштовхує аудиторію, аніж приваблює. До того ж набрані прописними буквами назви погано працюють на сприйняття інформації глядачем і читачем. Проте тут, на нашу думку, вступають у силу правила інтернет-середовища, де пошук контенту здійснюється за ключовими словами.

Хочеться відзначити доволі непогану кваліфікацію інтерв'юера, непрофесійного журналіста Олексія Корицького. Він вільно володіє українською, молодий, спортивної статури, має привабливу зовнішність, усміхнений, енергійний. Його подача матеріалу сприймається позитивно.

Також помічено, що інтерв'ю на каналі «ПроФутбол Digital» переважно мають аналітичний складник. *Журналіст Олексій Корицький* не просто ставить запитання. Переглядаючи розмову з гостем, пересвідчуєшся, що інтерв'юер володіє темою, обізнаний, проводить

паралелі, визначає проблемні моменти футболу, висловлює власні аргументи, судження. Це говорить про його високу кваліфікацію й спеціалізацію, засвідчує його відповідність сфері спортивної журналістики.

Рубрика *«Профутбол Digital»* уміщує новинний контент, ексклюзив, аналітику футбольних матчів журналістами ютуб-каналу та експертами. Виходячи із цього, робимо висновок про неоднорідність у жанровому відношенні матеріалів у названій рубриці.

Відео *«ШАХТАР 0-5 РЕАЛ, ІНТЕР 3-1 ШЕРИФ. Кому в плей-офф Ліги чемпіонів? / Аналіз та коментарі»* [39] є цікавим за змістом і композиційним оформленням. Первісно це був прямий ефір з аналізом від двох футбольних оглядачів каналу – журналіста *Макса Опанасюка* й експерта *Володимира Звєрова*.

У кадрі бачимо емоційну бесіду двох чоловіків, які вболівають за футбол, глибоко знають тему. Вони сидять на кріслах, що розташовані під кутом 35% (це загалом відповідає журналістським вимогам до ведення діалогу), столу між ними немає. Макс Опанасюк тримає на колінах ноутбук, він є модератором ефіру. Експерт Володимир Звєров більше коментує, відповідає на питання журналіста, який, у свою чергу, також активно включений у бесіду. *Стилістика ефіру є доволі вільною*. Оглядачі говорять українською, проте чимало лексем є емоційно зарядженими; мовлення метафоричне, що характерно для спортивної журналістики.

Глядач далі бачить включення журналіста Олексія Серова зі стадіону, його розмову з *Ромою Котляром*, футбольним експертом. Після до Олексія підходять звичайні люди, молоді вболівальники, які теж захотіли *висловитися на камеру*. Свобода ютуб-каналу і прямої трансляції дозволяє показувати українських вболівальників «без купюр», навіть не зовсім тверезих. Це викликає позитивну реакцію у

глядачів «Профутбол Digital», про що засвідчують *коментарі в чаті* в правій стороні екрану «*Запис найкращого в чаті*».

Далі знову перед екраном журналіст і експерт. Макс Опанасюк анонсує закриття *передматчового голосування* (хто переможе). Це теж гарний інтерактив з аудиторією ютюб-каналу, прийом активного залучення до творення контенту звичайних людей. Це приваблює підписників.

Детальний розклад матчу журналістом і експертом, паралельні коментарі відвідувачі каналу, – все це створює гарне враження співпереживання і співучасті. Включення пресконференції тренера «Реалу». Знову обговорення в студії. Пресконференція іншого тренера – команди «Шахтар». Підсумок у студії від журналіста Макса Опанасюка й експерта Володимира Зверова.

«**Football Hub**» у розділі «Про канал» подає мінімальну інформацію. Фактично маємо слоган творців цього продукту: «FootballHub - твій зв'язок з футболом» [29].

Цей ютюб-канал створено 2 лютого 2017 р., статистика подає 128 182 141 перегляд. У них є сайт, покликання розміщено: <https://footballhub.com.ua>.

Місце розміщення: *Україна*, прохання долучатися до спільноти «Football Hub» у *TikTok, Facebook, Instagram, Twitter, Telegram* (є також активні покликання).

Ютюб-канал «Football Hub» (2017 р.) засновано пізніше за «Профутбол Digital» (2010 р.), він має вдвічі більшу кількість підписників (510 тис. користувачів проти 203 тис. користувачів на «Профутбол Digital»). Охоплення його ширше. На нашу думку, це пов'язано також із присутністю каналу в усіх соціальних мережах і застосунках.

Рубрикація каналу присутня, проте так само, як і на «Профутбол Digital», вона не є сталою. З'явився новий продукт, нова ніша, - виникає

нова тематична рубрика. До речі, автори каналу називають рубрики програмами.

Основні тематичні групи відео ютуб-каналу «Football Hub»:

- «Фантазіста»;
- «OLDSCHOOL»;
- «Скорофутбол»;
- «Актуально»;
- «Огляди матчів»;
- «Трансляції»;
- «Циганков лайв»;
- «Футбол на вікенд»;
- «Інтерв'ю»;
- «Своїми очима».

Рубрика «Фантазіста» присвячена розбору найцікавіших матчів УПЛ, а також аналізу дій основних футбольних гравців під час гри.

Відео «Луческу і Супряга – ЩО ЦЕ БУЛО? Шахтар знищує Зорю. Довбик – найкращий в УПЛ/ФАНТАЗІСТА» [17] однозначно належить до аналітичних форматів. Структурно і змістовно воно подібне до відео каналу «Профутбол Digital» однойменної рубрики. Початково це прямий ефір, який потім викладається на ютуб-каналі в записі. Під час прямої трансляції з правої частини екрану глядач бачить активне обговорення теми («Запис найкращого в чаті»).

На початку відео глядачі бачать імпровізовану студію з двома ведучими – Олександром Золотогорським та Олександром Новаком. Вони сидять за сірим столом, перед ними ноутбук, роздруковані аркуші, телефони, чашка із наліпкою реклами. До речі, на аналізованих ютуб-каналах активно рекламуються Parimatch – букмейкерська контора, організатор азартних ігор, що спеціалізується на ставках, зокрема на результати футбольних матчів.

Обидва україномовні, молоді, одягнуті у звичайний одяг (один із них у футболці з логотипом «Фантазіста»). Стилiстика ефіру так само доволі вільна.

Під заголовком відео подають лід, в якому йдеться про основні теми ефіру: «Чи гратиме Супряга в Динамо? Обговорюємо, що сталося між Луческу і форвардом Динамо. Що сталося із Зорею в матчі з Шахтарем? Це ФІАСКО! Чи є кращий форвард в чемпіонаті України за Довбика?» [17]. Активно використовують хештеги (наприклад, #ФАНТАЗІСТА).

Відзначимо статичну роботу камери. Все виглядає доволі аматорськи, камера фронтальна, немає переключень, ракурсів, динаміки трансляції.

Змістовно аналізований ефір дуже подібний до класичного журналістського огляду. Ведучі обговорюють результати матчу «Шахтар» - «Зоря», наводять статистику голів, ударів, ключових моментів (на екран виводиться відповідна таблиця, карта передач).

У процесі бесіди на екран виводяться найактуальніші питання чату (глядачі активно коментують предмет розмови). Ведучі на них реагують, відповідають. Таким чином відбувається краще залучення аудиторії до ведення ефіру, той необхідний для сучасних медіа інтерактив. Це приваблює глядачів, сприяє зануренню в тему, створює зворотній зв'язок.

При чому ніхто нікого не перебиває: спливаюче вікно із питанням з чату всі бачать, ведучі спокійно висловлюють свої аргументи глядачу, який таким чином висловився. Прикметно, що зберігається граматики автора запитання (наприклад, глядач написав питання, в якому прізвище футболіста написано з маленької букви, що неправильно, є грубою помилкою). У класичному журналістському ефірі аналітичної телевізійної програми таке важко уявити, оскільки редактори завжди ретельно слідкують за правильністю усного і писемного мовлення. В

інтернет-медіа, зокрема на спеціалізованих спортивних ютуб-каналах це дозволено, сприймається доволі спокійно. На нашу думку, все ж подібні випадки знижують загальне враження від контенту. Це вкотре доводить, що нині працюють непрофесійні журналісти.

Ведучі обговорюють контракти гравців, їх сильні і слабкі сторони. Розмова ілюструється статистикою голів, фотографіям футболістів. Один із ведучих виводить на екран черговий коментар від глядача, який стає подальшим предметом бесіди. Такий ланцюжок простежується протягом усього ефіру. Можемо зробити висновок, що ведучі мають певну тему, вони її «ведуть», є логіка викладу фактів, їх аргументоване обговорення.

Завершують ефір узагальненням, ведучі показують турнірну таблицю, висловлюють прогнози подальших футбольних матчів, запрошують глядачів до щотижневого перегляду програми «Фантазіста».

Загалом змістовно тема, логіка обговорення фактажу, узагальнення, - все це відповідає класичному аналітичному огляду. Відзначимо експертність оглядачів, вони ґрунтовно володіють темою, спілкуються українською без помітних огріхів, спокійну аргументацію. У той же час трохи псує враження непрофесійна, статичну роботу камери.

Відзначимо також доволі високу статистику переглядів (за 2 дні ефір переглянули 30 тис. разів), що засвідчує популярність такого формату серед української аудиторії.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у більш детальному аналізі контенту українських спортивних текстових та електронних медіа, що дасть можливість зафіксувати сучасні тенденції розвитку аналізованого жанру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бобков А. К. Газетные жанры: учеб. пособие. Иркутск: Иркут. ун-т, 2005. 64 с. URL: <https://zzapomni.com/igu-irkutsk/bobkov-gazetnye-janry-uchebnoe-p-2005-4877>
2. Валерій ЛОБАНОВСЬКИЙ. Критика журналістів і питання до вболівальників. Велика ЛЕКЦІЯ. Частина третя. Football Hub: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=c4gyVsBuEMo>
3. Варич М. Огляд як популярний жанр журналістики у спеціалізованих автомобільних журналах. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/wp-content/uploads/Zb/NDI2013/JRN/PDF/32.pdf>
4. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: Моногр. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. 238 с.
5. Головна сторінка. Football Hub.: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/c/FootballHubUA/featured>
6. Динамо – Шахтар. ПОВНИЙ МАТЧ. Football Hub.: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=yAce9WPAaVM>
7. Дніпро-1 – Колос. Короткий огляд. Football Hub.: ютуб-канал. URL: https://www.youtube.com/watch?v=J_w9N3aDtcI
8. Довбик забиває зі ШТРАФНОГО! ПроФутбол Digital: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Ls3Szu4fZE0&list=PLHhSsrksR81nufuzsbcgX6pI-GBacFyYR>
9. Ексклюзив! Павелко про Шевченка, характер і контракт Петракова, шашлики на стадіоні "Україна". ПроФутбол Digital: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=83AtP-AzELc&list=PLHhSsrksR81mhKmIarLpVg9HixPEsEv5v&index=2>

10. Журналістика : словник-довідник / авт.-уклад. І.Л. Михайлин. Київ : Академвидав, 2013. 320 с.
11. Збірна УКРАЇНИ. Проміжні ПІДСУМКИ з Ігорем Цигаником. Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jyqqBb187oo>
12. Здорова В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. 2-ге вид. Львів, 2004. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk682275.pdf>
13. Зоря – Десна 2:0. Детальний огляд. Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=w6rhhZOmBIA>
14. Йовічевич: Довбик гратиме в Європі? Прогрес Чуже, амбіції Русина та проблема молодих. ЕКСКЛЮЗИВ. Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Upe59JFiX8E>
15. Кіляров М.О. Гібридні жанри у спортивних друкованих виданнях. URL: https://www.academia.edu/36634178/%D0%93%D1%96%D0%B1%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D1%80
16. Кривошея Г.П. Теорія і практика журналістики : навч. посібник. Київ : Книжкове вид-во НАУ, 2007. 220 с.
17. Луческу і Супряга – ЩО ЦЕ БУЛО? Шахтар знищує Зорю. Довбик – найкращий в УПЛ/ФАНТАЗІСТА. Football Hub: ютюб-канал. URL: https://www.youtube.com/watch?v=QxPIA6qhmX0&list=PLiv1gfPyy_LUwihJ1vfsg5mNYFY9iRc8u
18. Мас-медіа у термінах і визначеннях : Корот. слов.-довід. / уклад. Ю. В. Бондар. Київ : МАУП, 2005. 224 с.
19. Мелещенко О.К., Чічановський А.А., Шкляр В.І. Інформація, інформаційний. Словник термінів і понять для журналістів і політологів. Київ: Грамота, 2007. 72 с.

20. Мельник Г.С., Тепляшина А.Н. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник / Г. Мельник, А. Тепляшина: Питер, 2006. 272с.
21. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підруч. 3-тє вид., доп. і поліпш. – Київ : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
22. Новий талант динамо. Самба ДІАЛЛО / Інтерес Ман Сіті, дубль Баварії, схожість із Мане. ПроФутбол Digital: ютуб-канал. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Mh9_h1Mgwqc&list=PLHhSsrksR81mhKmIarLpVg9NixPEsEv5v&index=4
23. Новий ТОП-клуб України?! ЕКСКЛЮЗИВНО про новачків Дніпра-1. Хто допоможе Йовичевичу. Football Hub.: ютуб-канал. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_4eDFM8-Uak
24. Остап Маркевич - робота з батьком? / Призначення Петракова / Відносини Маріуполя та Шахтаря. ПроФутбол Digital: ютуб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8eYAKn2oKUo&list=PLHhSsrksR81k13UvYjrGd0Eilfx4FiwNx&index=8>
25. Перший гол - з ОФФАЙДУ □ Де Дзербі виправдовується після Шахтар 0:5 Реал / Ліга Чемпіонів 21/22. ПроФутбол Digital: ютуб-канал. URL: https://www.youtube.com/watch?v=9CDZ_GrlcuE&list=PLHhSsrksR81mn4umwC6sPz0MjFi8cqSpM
26. Піддубняк В. Г. Словник журналіста і видавця. Херсон : ХМД, 2005. 120с.
27. Підлуцький О. Аналітичні жанри. *Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво* : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 287 с. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/Books/jurfax.pdf>

28. Постраждали про бійку на Олімпійському / Чому поліція нікого не затримала? / Ультрас знову мовчать. ПроФутбол Digital: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-iaV2rtFTGY&list=PLHhSsrksR81mhKmlarLpVg9HixPEsEv5v&index=5>
29. Про канал. Football Hub: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/c/FootballHubUA/about>
30. Про нас. ПроФутбол Digital: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/c/profootballdigital/about>
31. Рибалка - мозок Динамо РЕБРОВА, 2 роки БЕЗ футболу, матчі за ШАХТАР, СКАНДАЛЬНИЙ пенальті на Гармаші. ПроФутбол Digital: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xUuwHLzfPUI&list=PLHhSsrksR81k13UvYjrGd0Eilfx4FiwNx&index=2>
32. Сазонова Ю. О. Спортивна журналістика України: історія, еволюція, трансформація: монографія / Ю. О. Сазонова. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 276 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/425/1/%D0%A1%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%AE.%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf>
33. Серажим К. С. Текстознавство : підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 527 с.
34. Скандал у збірній України? Команда Петракова без лідерів! Хто виграє Лігу Націй?» Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=gDnIRnnDiIY>
35. Тертичний А.А. Жанры периодической прессы. Уч. пособие. Москва : Аспект пресс, 2000. URL: <http://evartist.narod.ru/text2/01.htm>

36. Тертычный А. А. Аналитические жанры журналистики. Москва, 1998.
37. Циганик LIVE. Малиновський і Караваєв. Жах України в єврокубках. Шевченко: пропозиція з Туреччини. Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2LF8AUAJDug>
38. Шахтар – Реал. Ліга чемпіонів. СКОРОФУТБОЛ. Football Hub.: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=59BFtJ13Ycs>
39. Шахтар 0-5 Реал, Інтер 3-1 Шериф. Кому в плей-офф Ліги чемпіонів? / Аналіз та коментарі. ПроФутбол Digital: ютюб-канал. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=w4AFX29ozNY&list=PLHhSsrksR81mQk2Rklt4ebqfwlJkD1g0n&index=3>